

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри психології розвитку
від 26.08.2025 року (Протокол № 1)

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
з психології
для студентів 2-3 курсів, спеціальності С4 Психологія

1. Вплив дитячого травмівного досвіду на психічний розвиток особистості.

Завдання дослідження: ознайомитися з теорією неврозів; дати психологічне обґрунтування негативного впливу психотравмівного досвіду на життя індивіда; визначити психотравмівні чинники, що негативно впливають на психіку людини; описати методи і методики роботи практичного психолога;

Література:

Коуен Д., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Львів, 2022. 320 с.

Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навч. посібник. Київ : Либідь, 2002. С.82-104.

Глива Є. Вступ до психотерапії: навч. посібник. Острог-Київ: Острозька академія, Кондор, 2004. С.70-83, С. 116 – 145.

Москалець В.П. Психологія особистості : навч .посібник. Київ, 2020. С. 241-279.

Психотерапевтичний практикум. Випуск 1. Класичний психоаналіз / ред.-упоряд.: З.С.Карпенко. Івано-Франківськ: Гостинець, 2004.

Фройд З. Лекції зі вступу до психоаналізу. Нові висновки. Київ. 2019. 672 с.

Фрейд З. По той бік принципу задоволення. Київ : Фоліо, 2019. 148 с.

Фройд З. Тлумачення снів. Київ : Фоліо, 2019. 586 с.

Фройд З. Теорія сексуальності. Київ : Фоліо, 2019. 134 с.

Яценко Т.С., Чобітько М.Г., Доцевич Т.І. Малюнок у психокорекційній роботі психолога-практика (на матеріалі психоаналізу конмплексу тематичних малюнків). Черкаси : Брама. 2003. 216 с.

Яценко Т.С. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції. Київ : Вища школа. 2008. 342 с.

2. Психоло-педагогічні чинники засвоєння етичних норм поведінки у дітей дошкільного віку.

Завдання дослідження: вивчити особливості морального розвитку дошкільників; з'ясувати на скільки старші дошкільники керуються у своїй поведінці етичними нормами (наприклад, чи усвідомлюють такі категорії, як: справедливість, чесність, добро та ін.); визначити умови, що забезпечують оволодіння дітьми етичними нормами в процесі виховання.

Література (див.тема.3):

Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: *Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади*: Навч.-метод. видання. Київ : Либідь, 2003. 280 с

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Корніяка О. М. Психологія комунікативної культури школярів: Монографія. Київ: Міленіум, 2006. 336 с.

Крайніков Е.В. Психологія розвитку: Словник-довідник. Київ : Арістей, 2004. 260 с.

Курчатова А. Формування морально-етичної сфери дітей дошкільного віку на засадах ідей В. О. Сухомлинського. *Науковий вісник мну імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки.* № 3 (62), вересень 2018, Том 1. С.85-89.

Михальська С.А. Особливості розвитку етичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку. *Проблеми сучасної психології: зб. наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України.* № 39, 2018. С.48-53.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Пасічник А.В. Розвиток етичних уявлень дітей дошкільного віку в інтерактивному театрі. Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. С. 23-27.

Повякель Н. И. Соціально-когнітивна теорія А. Бандури. *Психологія особистості: Словник-довідник* / За редакцією П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. Київ : Рута, 2001. 320 с. Бібліогр.: с. 263 – 293. С. 192 – 194.

Сачин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Академія, 2017. 366 с.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

3. Психолого-педагогічні умови розвитку духовності в молодшому шкільному віці.

Завдання дослідження: обґрунтувати філософсько-психологічні засади психології духовності; вивчити феномен духовності особистості в контексті сучасних психологічних досліджень; з'ясувати особливості духовного розвитку дитини; визначити роль сім'ї та інших соціальних інституцій у розвитку духовності молодших школярів.

Література:

Климишин О.І. Психологія духовності особистості : християнсько-орієнтований підхід. Івано-Франківськ : Гостинець, 2010. 440 с.

Кримський С.Д. Принципи духовності ХХІ ст. Дві Русі / за заг.ред. Л. Івшиної. Київ : Факт, 2003.

Мельничук М. Концептуальні засади духовного розвитку дітей. *Дошкільне виховання.* 1998. № 10. С.14-18.

Савчин М. Здоров'я людини: духовний, особистісний і тілесний виміри : монографія / Мирослав Савчин. Дрогобич : ПП ПОСВІТ, 2019. 232 с.

Савчин М.В. Духовний потенціал людини : [монографія]. [Вид. 2-ге, пер., доп.]. Ів.-Франківськ : Місто НВ, 2010. 508 с.

Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003.

Фомін В.М. Особа в умовах трансформації ціннісних орієнтацій українського суспільства. Галицько-буковинський хронограф. *Гуманітарний альманах.* 1997. №1, С.113-128.

Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. Київ, 2020. 164 с.

Франкл В. Сказати життю «Так!». Психолог у концтаборі. Львів, 2019. 120 с.

Юнг К.Г. АІОН. Нариси щодо символіки самості. Львів, 2019. 432 с.

Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме. Львів, 2013. 588 с.

Юрченко М. Формування духовності та морально-етичних норм у дітей. *Психолог.* 2004. № 42. С.13-18.

4. Вплив емоційного спілкування з дорослим на психічний розвиток дитини.

Завдання дослідження: розкрити роль спілкування з дорослими у психічному розвитку дитини; проаналізувати форми спілкування дитини з дорослим; з'ясувати особливості психологічного сприймання дитиною дорослого; з'ясувати специфіку вияву в дитини емпатії (співпереживання і співчуття) в процесі сприймання іншої особи; вказати шляхи формування позитивного міжособистісного спілкування в дошкільному віці.

Література:

Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: *Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади*. Київ : Либідь, 2003. 280 с.

Вовчик-Блакітна О.О. Індивідуальні особливості емоційного розвитку дитини: стратегії педагогічного супроводу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 4. С. 1–3.

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Крайніков Е.В. Психологія розвитку: Словник-довідник. Київ : Арістей, 2004. 260 с.

Луценко В.О. Особливості виховання міжособистісних взаємин в системі “дорослий – дитина” старшого дошкільного віку. С. 376-384.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Сачин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Академія, 2017. 366 с.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Якименко Л.Ю., Луценко В.О. Особливості міжособистісних відносин в дитячому колективі. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : збірник наукових праць, Випуск 16, книга 1. С. 389-395.

5. Особливості дитячого сприймання сімейних стосунків.

Завдання дослідження: з'ясувати особливості психологічного сприймання дитиною своїх стосунків з батьками; визначити місце дитини у дитячо-батьківських взаєминах; навчитися проводити бесіду у вільній формі, застосовувати проєктивні методики («Малюнок сім'», «Сім'я тварин», «Динамічний малюнок сім'ї», «Сім'я квітів» та ін.).

Література:

Бех І. Д. Виховання особистості: сходження до духовності: [наук. видання]. Київ : Либідь, 2006. 272 с.

Вовчик-Блакітна О.О. Індивідуальні особливості емоційного розвитку дитини: стратегії педагогічного супроводу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 4. С. 1–3.

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка: у 3-х т. Ів.-Франківськ, 2006.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи: [монографія] / Т. В. Кравченко. Київ : Фенікс, 2009. 416 с.

Кушнерчук М. Вплив батьківських сценаріїв на економічну свідомість. *Соціальна психологія*. 2006. № 5. С. 40-44.

Повалій Л.В. Специфіка батьківсько-дитячих взаємин у сучасній сім'ї. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: збірник наукових праць*. Випуск 16. Книга 1. С. 233-240.

Сачин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Академія, 2017. 366 с.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Цуркан Т.Г. Взаємини дитини і батьків як визначальний фактор впливу на формування особистості. *Наука і освіта*. №3, 2015. С. 120-123.

6. Особливості дитячого сприймання творів пластичного мистецтва.

Завдання дослідження: з'ясувати особливості дитячого сприймання художніх творів; визначити чинники, що впливають на процес сприймання художніх полотен дітьми; вивчити і описати прийоми активізації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку.

Література:

Біла І. М. Розвиток художнього сприймання у дошкільному віці. *Практична психологія і соціальна робота*. 2014. № 1. С.4-8.

Роменець В.А. Психологія творчості: навч.пос. Київ : Либідь, 2001.

Моляко В. О. Методологічні та теоретичні проблеми дослідження психології творчої діяльності. Стратегії творчої діяльності : школа В. О. Моляко / за ред. В. О. Моляко. Київ : Освіта України, 2008. С. 7 – 51. 149.

Савчин М. Здоров'я людини: духовний, особистісний і тілесний виміри : монографія / Мирослав Савчин. Дрогобич : ПП ПОСВІТ, 2019. 232 с.

Огурцова С.В. Дитина в світі скульптури. Донецьк: Лебідь, 2002. 68 с.

7. Розвиток психічних процесів старших дошкільників в процесі ігрової діяльності.

Завдання: провести теоретичний аналіз розвитку ігрової діяльності у дітей дошкільного віку; обґрунтувати психолого-педагогічне значення гри, її вплив на формування особистості дошкільника; вивчити особливості взаємин дітей у грі. Роль педагога в організації ігрової діяльності. Методи та форми психолого-педагогічної роботи педагога з організації ігрової діяльності дошкільників.

Література:

Довбня, С. О., Шулигіна, Р. А. Теоретико-методичний супровід ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Науковий часопис. Серія 05. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 72(т.1). С. 57-63.

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Кубата Н.П., Айзенбарт М.М. Гра як засіб формування соціальної компетенції у дітей старшого дошкільного віку. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 53–57.

Нечипорук Н.І., Томей О.П. Розвивальні ігри для дошкільнят. Харків: Вид.група «Основа», 2007. 164 с.

Нуреева О.С., Шейнфельд З.І. Таємниці адаптації. Психологічні особливості дітей дошкільного віку. Харків : Вид.група «Основа», 2007. 128 с.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Піроженко Т.О. Ігрова діяльність дошкільника : молодший дошкільний вік. Київ : Генеза, 2016. 88 с.

Рудакова Т.І. Дидактична гра — дієвий засіб активізації пізнавальної активності учнів. *Початкове навчання та виховання*. 2025. № 16-18. С. 7-13.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Сухомлинська О.В. У пошуках справжнього. Харків : Атма, 2012. 22 с.

Юрченко Н.Ф. Ігрова діяльність старших дошкільників. Харків: Вид.група «Основа», 2011. 140 с.

8. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей шестирічного віку до шкільного навчання.

Завдання: Розкрити зміст поняття адаптація дитини до школи. Вивчити чинники готовності дитини до шкільного навчання. Дослідити розвиток психофізіологічних функцій організму дітей як одного із критеріїв успішної адаптації до навчання в школі. Обґрунтувати застосування корекційних заходів на етапі підготовки дітей до школи, що дозволить забезпечити їх успішну адаптацію.

Література:

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Клименко В. В. Можливості психіки шестиліток. Психологічна допомога батькам. Київ : Шкільний світ, 2002. С.68-92. 4

Коцур Н.І. Адаптація шестирічної дитини до школи: психологопедагогічні та медичні критерії. Рідна школа. 2008. №10. С.38-42.

Максименко С.Д., Главник О. Адаптація дитини до школи: посібник. Київ : Мікрос-СВС, 2003. 111 с.

Методичні рекомендації щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу: затв. наказом МОН від 20 серпня 2018 року № 923 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі». URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/61778/ (дата звернення: 10.09. 2019 р.).

Нова українська школа: Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти. URL: <http://mon.gov.ua/%202016/12/05/konczepczyia> (дата звернення 09.09.2019).

Нурєєва О.С., Шейнфельд З.І. Таємниці адаптації. Психологічні особливості дітей дошкільного віку. Харків : Вид.група «Основа», 2007. 128 с.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Стадненко Н. М., Іляшенко Г.Д., Обухівська А.Т. Психологічна готовність до навчання дітей шестилітнього віку (Методика діагностики та корекційно-розвиткові заняття): посібник. Кам'янець-Подільський, 2006. 52 с.

9. Емоційні переживання підлітків в умовах трансформації ціннісних орієнтацій.

Завдання: Розкрити особливості емоційної сфери особистості в підлітковому віці. Психолого-педагогічна допомога учням з емоційними проблемами. Тривога і стрес як головні емоційні переживання підлітків в умовах війни.

Література:

Карпенко Є.В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436.

Карпенко З.С. Аксіопсихологія особистості. Київ : Між нар.фін.агенція, 1998.

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Корнієнко І., Католик Г. Психологічна допомога дітям, що зазнали травм внаслідок катастрофи (Методика “Страхи”, методика “Життєві цінності, методика “Опиши своє майбутнє”, “Опиши своє минуле”. Психолог. 2004. № 46. С.8-16.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Савчин М. Здоров'я людини: духовний, особистісний і тілесний виміри : монографія / Мирослав Савчин. Дрогобич : ПП ПОСВІТ, 2019. 232 с.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003.

Фомін В.М. Особа в умовах трансформації ціннісних орієнтацій українського суспільства Галицько-буковинський хронограф. *Гуманітарний альманах*. 1997. №1. С.113-128.

10. Особливості статевої самоідентифікації старшокласників.

Особливості рольової ідентичності старшокласників.

Завдання: Вивчити зміст понять «ідентичність» та рольова ідентичність. Визначити критерії та показники рольової ідентичності, її механізми, види і компоненти. Обґрунтувати ефективність використання тренінгових технологій на становлення рольової ідентичності.

Література:

Чорна Л. Рольова ідентичність старшокласників : посібник. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Київ : Міленіум, 2014. 128 с.

Чаговець Л. Особливості статевої самоідентифікації старшокласників. *Психолог*. 2005. № 10. С.16 – 19.

Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.

Павелків Р.В. Вікова психологія [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2011. 469 с.

Заграй Л. Д. Молодіжна субкультура : гендерний досвід [текст] : монографія. Івано-Франківськ : Нова зоря, 2012. 376 с.

Заграй Л.Д. Теорії гендеру: гендерні дослідження у психології : навч. посіб. Івано-Франківськ, 2019. 264 с.

Широка А.О. Статеворольова ідентичність в контексті психічного здоров'я особистості. *Проблеми загальної та педагогічної психології: збірник наукових праць Інституту психології ім.Г.С.Костюка АПН України / за ред.. С.Д. Максименка, Т.ІХ, част.2. Київ, 2007. С. 394 – 400*

11. Психолого-педагогічна допомога дитині в кризовій ситуації.

Література:

Вовчик-Блакітна О.О. Індивідуальні особливості емоційного розвитку дитини: стратегії педагогічного супроводу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 4. С. 1–3.

Карпенко Є.В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436.

Панок В., Коврижник Ю. Скривдені діти. *Психолог*. 2004. № 48. С.2-12.

Титаренко Т. Кризове психологічне консультування. Київ : Главник, 2004.

Як допомогти дитині пережити втрату чи психотравмуючу подію: путівник для батьків. МН4U за покликанням: <https://www.mh4u.in.ua/ya-fahivecz-izpsyhichnogo-zdorovya/yak-dopomogtydytyni-perezhytu-vtratu-chypsyhotravmuyuchu-podiyu/> Кірсе Ману. Смуток дитини: як допомогти дитині пережити втрату й жалобу. Львів, 2012. 264 с.

Яценко Т. (у співавторстві). Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : Підготовка психолога-практика : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2008. 342 с.

Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 679 с.

12. Особливості психокорекції страхів у дітей.

Завдання. Поняття страху як базової емоції. Причини появи дитячих страхів та фобій. Особливості прояву страху в дітей та його діагностика. Використання психотерапевтичних методів у корекції дитячих страхів. Практичні рекомендації психологам щодо роботи зі страхами.

Література:

Вознесенська О. Арт-терапія як засіб психо-соціального відновлення особистості. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. № 4(29). С. 28-34.

Корнієнко І., Католик Г. Психологічна допомога дітям, що зазнали травм внаслідок катастрофи (Методика “Страхи”, методика “Життєві цінності, методика “Опиши своє майбутнє”, “Опиши своє минуле”. *Психолог*. 2004. № 46. С.8-16.

Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 384 с.

Кутішенко В.П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія : Практикум : навч.посіб. Київ : Каравела, 2009. 448 с.

Карпенко Є.В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436.

13. Психокорекція особистісної дезадаптації обдарованих дітей.

Завдання: феномен обдарованості та її види. Загально характеристика дитячої обдарованості. Причини особистісної дезадаптації обдарованих дітей.

Виявленні та діагностика обдарованих дітей. Рекомендації дорослим щодо профілактики особистісної дезадаптації обдарованих дітей.

Література:

Антонова О.Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу: Монографія. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2005. 456с.

Кульчицька О. Методика діагностики інтелектуальної обдарованості. *Обдарована дитина*. 2007. №1. С. 39-42.

Газета “*Психолог*”, 2004. №№ 16, 37, 43.

Клименюк Ю.М. Обдаровані діти, їх виявлення та діагностика. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. Спецвипуск. Вінниця-Київ, 2015. С. 46-50.

Костюк Г.С. Здібності та їх розвиток у дітей. Навч.-вих. процес і психічний розвиток особистості. Київ : Рад.школа, 1989. С.307-373.

Крайніков Е.В. Психологія розвитку: Словник-довідник. Київ : Арістей, 2004. 260 с.

Морозова Л., Бондарев І. Діагностика дитячої обдарованості та психолого-педагогічні особливості обдарованих дітей. *Рідна школа*. 2003 №5. С.34-38.

Москалець В. П. Сутність інтелекту, мислення, мовлення, свідомості як психофункціональних данностей. *Психологія і суспільство*. 2014. № 4. С. 114 – 131.

Савчин М. Здатності особистості : монографія. Київ, 2016. 288 с.

Савчин М. Здоров’я людини: духовний, особистісний і тілесний виміри : монографія / Мирослав Савчин. Дрогобич : ПП ПОСВІТ, 2019. 232 с.

Чекстере О., Лебідь М. Світлова пісочниця. Розвиток творчих здібностей та графомоторних навичок. Дитячий садок. Шкільний світ : Всеукраїнська газета. 2014. №17 (737) (вересень). С.14-17.

Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу:

http://pidruchniki.ws/1931110342999/pedagogika/metodi_diagnostikiobrarovanoyi_ditini/

14. Психолого-педагогічний супровід обдарованої дитини.

Завдання: Зміст поняття «обдарованість в психолого-педагогічних дослідженнях. Види дитячої обдарованості. Виявлення обдарованої дитини. Діагностика обдарованих дітей. Корекційно-розвивальна робота з обдарованими дітьми. Робота з батьками обдарованої дитини. Робота з педагогічним колективом.

Література:

Антонова О.Є. Підготовка майбутнього вчителя до роботи з обдарованими учнями як складова його професійної компетентності. *Вісник Житомирського педагогічного університету*. 2003. Вип. № 12. С.66-69.

Бухлова Н. Обдарована дитина. Психолого-педагогічний супровід / упоряд. Ж.Сташко. Київ : Шкільний світ, 2013. 104 с.

Воронцова Е. Обдарованість: діагностика та система роботи зі здібними дітьми. *Психолог*. 2006. № 25 – 28. С. 15 – 45.

Вовчик-Блакитна О.О. Індивідуальні особливості емоційного розвитку дитини: стратегії педагогічного супроводу. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 4. С. 1–3.

Гільбух Ю.З. Розумово обдарована дитина. Київ, 1993. 77 с.

Докшина Н., Кошель С. Робота з обдарованими дітьми. *Психолог*. 2004. № 44. С. 52– 58.

Карпенко З.С. Аксіопсихологія особистості. Київ : Між нар.фін.агенція, 1998.

Костюк Г.С. Здібності та їх розвиток у дітей. Навч.-вих. процес і психічний розвиток особистості. К.: Рад.школа, 1989. С.307-373.

Паненкова Ю.В. Психолого-педагогічні чинники адаптації обдарованих дітей до умов початкової школи. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Острог, 2014.

Паркулаб О.Г. Інтеграція гуманістичних психологічних ідей у систему освіти обдарованих дітей. *Вісник Прикарпатського університету : філософські і психологічні науки*. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаника», 2014. Вип.18. С. 156-161.

Роменець В.А. Психологія творчості: навч.пос. . Київ : Либідь, 2001.

Савчин М. Здатності особистості : монографія. Київ, 2016. 288 с.

Чернишова Д. Організація роботи з обдарованими учнями. *Обдарована дитина*. 2001. №7. С.4 – 7.

15. Позитивна Я-концепція як складова психічного здоров'я молоді.

Завдання: розкрити зміст поняття „Я-концепція”; проаналізувати особливості сформованості Я-концепції у старшокласників, вивчити структурні компоненти самооцінки (когнітивний, оціночний і поведінковий). Діагностика особистісного розвитку молоді.

Література:

Андрійчук І.П. Проблема Я-концепції у зарубіжній та вітчизняній психології. *Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України*. Київ, 2000. Т.2. Ч.1. С.11-14

Барчій М.С., Кучерява І.І Формування позитивної я – концепції особистості майбутніх практичних психологів у процесі професійної підготовки. *Науковий вісник Мукачівського державного університету Гуманітарні і суспільні науки*. № 18(13)'2015. С. 43-49.

Васильченко О.М. Етносоціальні уявлення в структурі “Я”-концепції університетської молоді: автореф.. дис. ... канд. : психол. : спец. 19.00.05 - соціальна психологія. Київ, 2003.19 с.

Гладощук О.Г. Психічне здоров'я студентської молоді як сучасна валеологічна проблема. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009_8/09gagmvp.pdf.

- Коренев М. М. Нагальні проблеми охорони здоров'я підлітків в Україні. *Журнал НАМН України*. 2011, т. 17, № 1. С. 48–53.
- Гуменюк О. Є. Психологія “Я”-концепції: Монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2002. 186 с.
- Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції / О.Є. Гуменюк. Тернопіль: Економічна думка, 2002.
- Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: навч. пос. Львів: Новий світ, 2006.
- Хлівна О. Індивідуально - психологічні характеристики психічного здоров'я студентської молоді. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.social-science.com.ua>.
- Чайка Г.В. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «я» в працях українських і зарубіжних дослідників.
- Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: колективна монографія / О.Є. Блинова, С.І. Бабатіна, Т.М. Дудка, А.М. Одінцева та ін. / відпов. ред. Блинова О.Є. – Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2018. 428 с

16. Психологічна профілактика пивного алкоголізму в підлітків.

Завдання: розкрити форми девіантної поведінки; феномен алкоголізму, його види. З'ясувати причини виникнення пивного алкоголізму, його стадії та симптоми; ознаки пивного алкоголізму у підлітків. Розробити систему психолого-педагогічних заходів профілактики пивного алкоголізму.

Література:

- Титаренко Т. Кризове психологічне консультування. Київ : Главник, 2004.
- Жестерев С. Згубна дія алкоголю. «Зелений змії» під мікроскопом. *Психолог*. 2005. № 44. С. 26-26.
- Сценарій проведення дискусійного клубу "Все починається з 8 градусів", або Профілактика пивного алкоголізму / О. Дишлова, Н. Пашко, І. Верьовкіна, С. Полежаєва. *Рідна школа*. 2016. № 2-3. С. 75-77. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2016_2_3_19
- Канішевська Л. В., Лящук О.С. Теоретико-методичні аспекти профілактики шкідливих звичок в учнів 5-6 класів шкіл-інтернатів : монографія. Київ : Компринт, 2017. 401 с.
- Оржеховська В. М., Топчій І.В., Федорченко Т.Є. Система роботи школи з профілактики вживання учнями психоактивних речовин: стратегії, технології, перспективи: навчально-методичний посібник. Черкаси: Чабаненко Ю., 2009. 411 с.
- Пивний алкоголізм : симптоми, ознаки, наслідки та лікування. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hollydolly.com.ua/pivnij-alkogolizm-simptom-i-oznakina.html>
- Топчій І. В. Педагогічні основи профілактики вживання підлітками психоактивних речовин в умовах загальноосвітнього навчального закладу : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2011. 242 с.
- Федорченко Т. Є. Кроки до здоров'я (профілактика вживання неповнолітніми наркотичних речовин) : [навч.-метод. посіб.]. Київ : ПП «Медіана», 2003. 160 с.
- Kanishevska Liubov. The formation of the immunity to the use of psychoactivesubstances by seni or teenagers as the tendency of the formation of the life safety. *Topical is sueso feducation: Collective monograph*. Pegasus Publishing, Lisbon, Portugal. P. 231-243.

17. Казка як психолого-педагогічний метод профілактики шкільного насильства.

Завдання: розкрити психологічний зміст поняття «шкільне насильство»; причини виникнення булінгу, його види та форми; схарактеризувати інноваційні форми і методи психологічної профілактики шкільного

насильства; розкрити особливості організації превентивної роботи в школі з подолання насильства серед дітей засобами казкотерапії.

Література:

Бреусенко-Кузнєцов О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії. *Психолог.* № 39, 2005. С.15 – 20.

Бреусенко-Кузнєцов О. Про роботу з дитячою агресією за допомогою казки. *Психолог.* № 39, 2005. С.21 – 22.

Войцях Т.В. Запобігання дитячій жорстокості. Київ : Ред. загальнопед. Газет, 2013. 120 с.
Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: навч. посіб. / Т.С. Яценко. – К. : Вища шк., 2004. – 679 с.

Яценко Т. (у співавторстві). Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : Підготовка психолога-практика : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2008. 342 с.

Юрчик О.М. Психологічна профілактика шкільного насильства в початкових класах. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Івано-Франківськ, 2016. 328 с.

Попередження насильства в закладах освіти: методичний посібник для педагогічних працівників / упорядники Ірина Скорбун, Тетяна Слободян. Київ, 2020. 104 с.

18. Ігрова терапія як метод практичної допомоги тривожним дітям.

Завдання: вивчити наукові погляди психологів на проблему дитячої тривожності; маркери тривожності та її діагностування у дітей; проаналізувати основні напрями ігрової терапії; розкрити функції ігротерапії та з'ясувати місце ігрової терапії в психокорекційному процесі з тривожними дітьми; вивчити ігрові прийоми і методи проведення психокорекційних занять; запропонувати програми ігрової терапії з тривожними дітьми.

Література:

Астремська І.В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі. Київ. С. 106-115.

Вознесенська О. Арт-терапія як засіб психо-соціального відновлення особистості. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. № 4(29). С. 28-34.

Карпенко Є.В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436.

Корнієнко І., Католик Г. Психологічна допомога дітям, що зазнали травм внаслідок катастрофи (Методика “Страхи”, методика “Життєві цінності, методика “Опиши своє майбутнє”, “Опиши своє минуле”. *Психолог.* 2004. № 46. С.8-16.

Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 384 с.

Кутішенко В.П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія : Практикум : навч.посіб. Київ : Каравела, 2009. 448 с.

Паркулаб О.Г. Особливості взаємодії недирективного ігрового терапевта з агресивними дітьми. *Дитинство без насилля : суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. О. Кікінежді.* Тернопіль : Вид-во «Стереарт», Тернопіль, 29-20 квітня 2014. С. С.698-701.

Технології соціально-педагогічної роботи : [навч. посібник] / за заг. ред. проф. Капської А. Й. Київ, 2018. 372 с

Юрченко Н.Ф. Ігрова діяльність старших дошкільників. Харків: Вид.група «Основа», 2011. 140 с.

Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 679 с.

19. Превентивні засоби комп'ютерно-ігрової залежності в підлітковому віці.

Завдання: особливості соціально-психологічного спілкування в Інтернеті. Характеристика комп'ютерно-ігрової діяльності в підлітковому віці. Форми психологічної залежності у підлітковому віці. Причини ігрової (комп'ютерної) залежності. Ознаки комп'ютерної залежності. Комплекс заходів з профілактики комп'ютерної залежності в підлітковому віці.

Література:

Young K., Kimberly S. What makes the Internet Addictive: potential explanations for pathological Internet use / Paper presented at the 105th annual conference of the American Psychological Association, August, 1997, Chicago, IL; <http://www.pscw.uva.nl/sociosite/psyberspace.html>

Гавалешко О.М., О. Я. Самборська О.Я. Особливості психологічної залежності від комп'ютерних ігор у підлітково-юнацькому віці. 2018.

Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2001. 20 с.

Чекстере О. Ю. Психологічні особливості децентрації дітей, залежних від комп'ютерно-ігрової діяльності. Дис. канд. психол. наук. Київ, 2012. 303 с.

Чекстере О.Ю. Захоплення комп'ютерними іграми як фактор впливу на процес децентрації у дітей. Актуальні проблеми психології: Психологічна теорія і технологія навчання / за ред. С.Д.Максименка, М.Л.Смульсон. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. Т.8, вип.7. С.268-279.

20. Психологічна профілактика агресивності у дітей дошкільного віку.

Завдання: розкрити глибинно-психологічний зміст агресії, з'ясувати мотиви агресивної поведінки у дітей; вивчити психологічні особливості проявів дитячої агресії в поведінці; ознайомитися з методами і методиками дослідження агресивності у дітей дошкільного віку; розробити рекомендації для батьків щодо попередження проявів агресії у дітей.

Література:

Мицкан Т. С. Агресивна поведінка дітей дошкільного віку: причини виникнення та профілактика. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Івано-Франківськ, 2013. 184 с.

Паркулаб О.Г. Особливості взаємодії недирективного ігрового терапевта з агресивними дітьми. *Дитинство без насилля : суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції* / за заг. ред. проф. О. Кікінежді. Тернопіль : Вид-во «Стереарт», Тернопіль, 29-20 квітня 2014. С. С.698-701.

Рептух Н. О. Корекція та профілактика становища дитини в сім'ї як спосіб зниження її агресивності. *Практична психологія та соціальна робота*. 2008. №8. С. 37–46.

Сопрун І. П. Прояв агресивності в дітей, що виховуються в різних соціальних умовах. *Наука і освіта*. 2003. №5/6. С. 51–53.

Ткачук А. Агресія як форма прояву девіантної поведінки. *Психолог*. 2010. №16 (400). С. 17–18.

Тюріна В.О., Бовть О.Б. Агресивність дітей і підлітків. Київ : ТОВ Міжнар.фін.агенція, 1997. 26 с.

Хомік В. С. Агресія у різних юнацьких і дитячих кагортах : дослідження в українській психології. *Практична психологія та соціальна робота*. 2007. №7. С. 1–5

21. Деструктивний вплив сектанства на психічне життя індивіда.

Література:

Гридковець Л. Деструктивний вплив культового мислення на духовно-психологічні процеси особистості в період особистісних криз. *Деструктивний вплив культового мислення на духовно-психологічні процеси особистості*. Київ. С. 244-260

Гридковець Л. М. Культовий фактор у розвитку змінених станів. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції : Терапія та профілактика психологічних і соціальних залежностей*. Київ : Легко-інк., 2006. С. 98-117.

Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана.– Луцьк: РВВ —Вежа| Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. 430 с

Ліщинська О. А. Соціально-психологічні механізми культової психічної залежності особистості в деструктивних тоталітарних організаціях : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.05 – соціальна психологія ; Інститут соціальної та політичної психології АПН України. Київ, 2010. 426 с.

Пилипко Є.В. Сектантство як форма світогляду: визначення, сутність, ознаки. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: *Філософія, філософія права, політологія, соціологія*, 2011. С.45-48.

Фройд З. Психологія мас і аналіз людського Я. Київ : Азбука. 192 с.

23. Особливості психокорекційної роботи з клієнтами, що належать до неформальних груп.

24. Інтелектуальний розвиток учнів у процесі навчальної діяльності.
Завдання дослідження: вивчити теорії інтелекту; розглянути ментальний (розумовий) досвід як психологічну основу інтелектуального виховання особистості; підібрати психодіагностичний інструментарій для діагностики інтелекту.

Література:

25. Особливості психологічного супроводу дитини в умовах особистісно-орієнтованої освіти.

26. Психологічні чинники ефективної взаємодії вчителя й учня.

Література:

Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девід В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с

Дитина у кризовому соціумі : як її розуміти і виховувати / упоряд. Л. Шелестова. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2004. 128 с.

Кацєро А.О. Особливості образу Я у бездоглядних підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології». Київ, 2005. 19 с.

27. Психологічний аналіз інтерактивних виховних технологій (тренінги, вправи, ділові ігри тощо).

Література:

Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девід В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с

Дитина у кризовому соціумі : як її розуміти і виховувати / упоряд. Л. Шелестова. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2004. 128 с.

Паркулаб О.Г. Особливості взаємодії недирективного ігрового терапевта з агресивними дітьми. *Дитинство без насилля : суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей* : зб.

матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. О. Кікінежді. Тернопіль : Вид-во «Стереарт», Тернопіль, 29-20 квітня 2014. С. С.698-701.
Романкова Л. М. Оптимізація конфліктної взаємодії в педагогічному колективі : [методичні рекомендації] / за ред. З. С. Карпенко. Івано-Франківськ, 2004. 68 с.
Технологія тренінгу / [О. Главник, Г. Бевз]; за заг. ред. С. Максименко. Київ : Главник, 2005. 110 с.

28. Психологічні детермінанти проявів агресивності у педагогів.

Завдання: Зміст понять «агресія» та «агресивність». Види і форми агресії. Причини агресивної поведінки в освітньому середовищі. Дослідження психологічних детермінант агресивних проявів у педагогів. Профілактика проявів агресії у педагогів.

Література:

Молдованова А.О. Дослідження проявів агресивності вчителів у професійній діяльності та чинників, що їх викликають.
Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 335 с.

29. Методи корекції соціально-емоційної сфери дитини в умовах війни.

Завдання: вивчити психологічні теорії емоційного розвитку дитини; вивчити вплив війни на психічний розвиток дитини; дати загальну характеристику емоційних порушень у дітей; з'ясувати причини емоційних порушень у дітей; вивчити наслідки війни на емоційний розвиток дитини; ознайомитися з психокорекційними методами емоційної сфери дитини: ігротерапія, психогімнастика, арт-терапія. Техніки стабілізації емоційного стану дітей в умовах війни.

Література:

Бреусенко-Кузнєцов О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії. *Психолог.* № 39, 2005. С.15 – 20.
Бреусенко-Кузнєцов О. Про роботу з дитячою агресією за допомогою казки. *Психолог.* № 39, 2005. С.21 – 22.
Вознесенська О. Особливості Арт-терапії як методу. *Психолог.* № 39, 2005. С. 5 – 8.
Гребенюк О. Вивчення внутрішнього світу дитини. Поєднання методу психомалюнка з психодраматичними прийомами. *Психолог.* № 44, 2005. С.21 - 22.
Заняття психолога з малятами / упоряд. Т.Гончаренко. Київ Вид-дім “Шкільний світ”, 2005. С.65 – 120.
Мова Л. Танцювально-рухова терапія / Л. Мова // *Психолог.* - № 39, 2005. С. 23 – 26.
Паркулаб О.Г. Особливості взаємодії недирективного ігрового терапевта з агресивними дітьми. *Дитинство без насилля : суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції* / за заг. ред. проф. О. Кікінежді. Тернопіль : Вид-во «Стереарт», Тернопіль, 29-20 квітня 2014. С. С.698-701.
Полякова Н. Корекція емоційно-поведінкових розладів засобами музичної терапії. *Психолог.* № 39, 2005. С.27 – 31.
Рептух Н. О. Корекція та профілактика становища дитини в сім'ї як спосіб зниження її агресивності. *Практична психологія та соціальна робота.* 2008. №8. С. 37–46.
Туріщева Л. В. Особливості роботи з девіантними дітьми. *Шкільному психологу.* Усе для роботи. 2009. № 2. С. 2–6.
Широка А., Власюк О. Вплив музики на емоційне життя підлітків. *Психологічні виміри культури, економіки, управління. Збірник статей* / Упорядник О.М.Лозинський. Випуск №2. Частина 2. Львів:Ліга Прес, 2014. С. 15-18.

30. Особливості процесу психологічної сепарації від батьків в юнацькому віці.

Література:

- Ковбас Б. Родинна педагогіка: у 3-х т. / Б. Ковбас, В. Костів. Ів.-Франківськ, 2006.
- Широка А.О. Адаптація методики психологічної сепарації від батьків в юнацькому віці. *Практична психологія і соціальна робота*. 2008. № 10. С. 45-53.
- Широка А.О. Процес сепарації в дитячо-батьківських стосунках у період дорослішання як психологічна проблема. *Багатовимірність особистості : психологічний ракурс*: монографія за заг. ред.: канд. філос. наук, доц. С. Л. Грабовської, канд. психол.наук, доц. Р. І. Карковської. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2015. С. 191-212.

31. Розвиток емоційного інтелекту в дітей.

- Карпенко Є.В. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості: монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 436.
- Власова О.І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку. Київ : ВПЦ „Київський університет”, 2005. – 308 с.
- Дерев'янка С.П. Актуалізація емоційного інтелекту в емоціогенних умовах. *Соціальна психологія*. 2008. № 1. С.96-104.
- Носенко Е.Л., Коврига Н.В. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції. Київ : Вища школа, 2003. 126 с.
- Носенко Е.Л. Емоційний інтелект як соціально значуща інтегральна властивість особистості. *Психологія і суспільство*. 2004. № 4. С.95-109.
- Bar-On R. Emotional Intelligence in Men and Women: Emotional Quotient Inventory: Technical Manual. Toronto : Multi-Health Systems, 1997.
- Gardner H. Multiple intelligences: the theory in practice. New York : Basic Books, 1993. 304 p.
- Goleman D. Emotional intelligence. New York : Bantam Books, 1995. 352 p.
- Mayer J.D., Salovey P. The Intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*. 1993. V.17. № 4. P. 433–442.

32. Психолого-педагогічні засоби розвитку моральної самосвідомості у підлітків.

Література:

- Булах І.С., Алексеєва Ю.А. Розвиток моральної самосвідомості особистості підлітка: навч.-метод. посібн. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. 72 с.
- Зимянський А. Про організацію констатувального експерименту дослідження моральної самосвідомості підлітків. *Віра і розум : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф.* (Львів, 3 груд. 2010 р.). Львів : Тріада плюс, 2010. С. 69 – 70.
- Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам; [пер. з англ. В. Хомика]. Київ : Либідь, 2003. 520 с.
- Кузикова С.Б. Психологічна програма корекції та розвитку особистості у підлітковому віці. навч.-метод. посібн. Суми : Редакційно-видавничий відділ СДП, 1998. 80 с..

33. Психологічні особливості розвитку емпатії у студентів-психологів.

Завдання: розкрити теоретико-методологічні аспекти вивчення емпатії; дослідити емпатійні здібності у студентів-психологів; розробити рекомендації щодо розвитку емпатії у студентів-психологів.

Література:

- Журавльова Л.П. Психологія емпатії : [монографія]. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 328 с.
- Журавльова Л.П. Емпатійні ставлення та їх класифікація. *Соціальна психологія*. 2008. № 5 (31). С. 39–46.

Журавльова Л.П. Методологічні засади дослідження емпатії людини. *Вісник Прикарпатського ун-ту. Філософські та психологічні науки*. Спец. випуск. 2008. С. 152–155.

Орищенко О.А. Дифенційно-психологічний аналіз емпатії : автореф. канд. психол. наук : спец. 19.00.01 «Загальна психологія». Одеса, 2004. 21 с

Вавринів О.С. Становлення поняття емпатії в психології. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019 р., № 2, Т. 1. С. 28-30.

Hoffman M.-L. Empathy and Moral Development : Implications for Caring and Justice. New York : New York University Press, 2002. 342 p.

Rogers C.R. Empatic : an unappreciated way of being. *The Counseling Psychologist*. 1975. V. 5, N 2. P. 2–10.

34. **Порушення соціалізації сучасного підлітка в умовах освітнього середовища.**

Завдання: розкрити зміст поняття «соціалізація», форми реалізації процесу соціалізації, його чинники та засоби; вивчити соціально-психологічні особливості процесу соціалізації дитини в умовах освітнього середовища; проаналізувати технології процесу соціалізації дитини; вивчити причини порушення соціалізації дітей.

Література:

Абдюкова Н. В. Психологічні особливості соціалізації сучасного підлітка: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.05. Київ : КДОУ, 2010. 21 с.

Беленька Г.В., Богінч О.Л., Машковець О.Л. Здоров`я дитини – від родини. Київ : СПД Богданова А.М., 2006.

Дахно Р. Девіантна поведінка учнів загальноосвітніх навчально-виховних закладів як психолого-педагогічна проблема. *Рідна школа*. 2005. №11. С.10.

Денисов І.Г. Девіантна поведінка підлітків як соціально-психологічна проблема. Збірка наукових праць, Мелітопольського педагогічного університету.

Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку : монографія / [А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гаврик та ін.]; наук. ред. А.М. Богуш; за заг. ред. Н.В. Гавриш. – Луганськ : Альма-матер, 2006.

Загарницька І. І. Соціалізація дитини: сутність, фактори, технології. *Філософія. Нова парадигма*. Випуск 104. С. 41-50.

Знання, а не гроші визначають майбутнє світу. *Експрес*. 22-29 вер. 2011 р. С.10.

Кравченко Т. В. Соціалізація особистості і соціальне середовище. *Теоретико-методологічні проблеми дітей та учнівської молоді* : [зб. наук. пр.]. Київ, 2006. Вип. 9. Кн. 2. С. 23-29.

Пивоварова В.Ю. Порушення соціалізації особистості в підлітковому віці. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності*. Харків, 2017. С.265-268.

Поніманська Т.І. Гуманізація педагогічної позиції у просторі дитинства. *Дошк. виховання* 2003. № 12.

Рогожинська Н.О. Порушення процесу соціалізації як передумова розвитку девіантної поведінки. Проблеми сучасної психології : збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Київ, 2009. Випуск 4. С.332-339.

Самойленко Н.В. Соціологія дитинства як об'єкт соціологічних досліджень. *Український соціум*, 1 (28) 2009. С.26-29.

Широка А., Брик І. Досвід перебування у неформальних субкультурах та соціалізація молоді. Психологічні виміри культури, економіки, управління. Збірник статей// Упорядник О.М. Лозинський. Випуск №2. Частина 2. Львів: Ліга Прес, 2014. С. 9-15.

35. Вплив молодіжної субкультури на становлення особистості підлітка.

Завдання: виявлення основних типів молодіжних субкультурних течій. Дослідити зв'язок між молодіжною субкультурою і девіантною поведінкою. Профілактика девіантної поведінки в підлітковому віці.

Література:

Кісь Р. Ще раз про бранців барачно-казармової балаканини [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ji-magazine.lviv.ua>.

Боднар Т.В. Молодіжні субкультури: Сучасні вияви. *Український соціум*. 2003. № 1 (2). С.24-23.

Татчук К. Вплив субкультур на формування особистості в підлітковому віці. *Наука. Освіта. Молодь*. 2018.

Тітлей М. Новий підхід до теорії молодіжних субкультур [Електронний ресурс] / М.Тітлей. – Режим доступу: <http://www.younh.co.za/>.

Щепанська Т.Б. Теорія субкультур. Незалежний культурологічний часопис. 2005. № 38. С.96-102.

Яворницька О. Теорія субкультур у соціологічній перспективі [Електронний ресурс] / О. Яворницька. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n24text1/>.

Карп'як Вадим. Молодіжні субкультури. Спілка української молоді. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cym.org/ua/content/subcult1.asp>

Готи (субкультура). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>

Широка А., Брик І. Досвід перебування у неформальних субкультурах та соціалізація молоді. Психологічні виміри культури, економіки, управління. Збірник статей// Упорядник О.М. Лозинський. Випуск №2. Частина 2. Львів: Ліга Прес, 2014. С. 9-15.

Сушик Н.С. Сутність, елементи, особливості, класифікації, фактори формування субкультури підлітків: соціально-педагогічний аспект. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія "Педагогічні науки"*. 2012. № 8. С. 160 – 164.

Лисенко О. В., Карпова І. Г. Вплив субкультури на формування особистості молодої людини. *Новітні технології сучасного суспільства (НТСС-2021) : II Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Чернігів, 17 грудня 2021 р.) : тези доповідей : у 2 ч. Ч. I. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 71-73.*

Товканець О.С. Молодіжна субкультура і девіантна поведінка. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Педагогіка, соціальна робота"*. Випуск 2. С. 170-171.

36. Шляхи подолання психологічних бар'єрів у професійній діяльності вчителя.

Література:

Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 256с.

Глазкова І. Бар'єрна педагогіка: монографія. Бердянськ., 2014. 318 с.

Масанов, А. В. Психологічні бар'єри в професійному самовизначенні особистості [Текст] : дис д-ра психол. наук : 19.00.07; ДЗ "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". Одеса, 2010. 407 с.

Масанов, А. В. Психологічні бар'єри в професійному самовизначенні особистості : монографія. Одеса : Видавець М. П. Черкасов, 2010. 371 с.

37. Психологічні чинники ефективного педагогічного спілкування в умовах сучасного вишу.

Література:

- Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девід В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 288 с
- Василишина Т. В. Емпатія як фактор ефективності педагогічного спілкування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2000. 20 с.
- Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 256с.
- Макаренко С. С. Психологічні умови розвитку комунікативної компетентності учителя : дис. .. канд. психол. наук: 19.00.07. Київ, 2001. 180 с.
- Бондаренко О.Ф. Суб'єктність як етичний вимір: у пошуках вітчизняної традиції у психотерапії. *Людина. Суб'єкт. Вчинок: Філософсько-психологічні студії* / [за заг. ред. В.О. Татенка]. Київ : Либідь, 2006. С. 52-69.
- Карпенко З.С. Аксіопсихологія особистості. Київ : ТОВ «Міжнар. фінансова агенція», 1998. 216 с.

38. Соціально-психологічні передумови розвитку свободи вибору і відповідальності в молодих людей.

Література:

- Бех І.Д. Відповідальність особистості як мета виховання. *Початкова школа*. 1994.-№9-10.С.4-8.
- Москалець В. П. Духовні горизонти особистості: потенціал вершинної аналітики / В.П.Москалець. *Психологія і суспільство*, 2011. №1, С. 73-84.
- Савчин М.В. Мотиваційні джерела осмислення особистістю предмета відповідальності. *Сучасна психологія в цілісному вимірі : матеріали третіх Костюківських читань : у 2-х т.* Київ, 1994. С.225-226.
- Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки: [монографія]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2008. С. 205-207.
- Титаренко Т. Соціально-психологічні передумови та детермінанти особистісного вибору. *Наук. студії із соц. та політ. психології*: Зб. статей. Київ, 2003. С.24-29.
- Турбан В. Соціально-психологічні передумови розвитку самообмеження особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, 2017. С. 18-26.
- Кравчук, Л.В. Розвиток відповідальності у дітей молодшого шкільного віку як соціально-психологічна передумова демократизації суспільства ХХІ століття: Альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія: матеріали п'ятої міжнародної науково-теоретичної конференції. 26-27 травня 2006 р. м. Київ. // Книга V. Соціально-психологічні аспекти альтернативних моделей розвитку суспільства. С. 89-93.
- Українець Л. Соціально-психологічні характеристики і закономірності формування феномену самообмеження сучасної молоді. *Вісник Прикарпатського університету*. Івано-Франківськ, 2019.
- Петровська К.В. Проблема нормативної та ненормативної поведінки молоді в неформальних молодіжних об'єднаннях. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. № 1(14), 2011. С. 211-214.

39. Екзистенційні переживання особистості у період юності.

Література:

- Губернюк Л.В. Життєвий світ людини в контексті соціально-філософського дослідження. Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.03; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2003. 16 с.
- Кон И.С. Открытие «Я» / И.С.Кон. – М., 1978. – 367 с.
- Кон И.С. Постоянство и изменчивость личности/ И.С. Кон// Психологический журнал. – 1987. – [Т.8] №4. – С.135- 147.

Лановенко Ю. Екзистенційний зміст суб'єктного аспекту юнацької кризи. *Соціальна психологія*. 2006. №2. С. 46-52.

Особистість у психологічних дослідженнях: [хрестоматія] / упорядники О.Д. Кресан, О.І. Михайлова, Є.С. Медвідь, М.В. Папуча, О.А. Тимошенко; [за заг.ред. С.Д.Максименка, М.В. Папучі]. Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2010 471 с.

Папуча М.В. Психологія ранньої юності. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 174 с.

Паркулаб О.Г. Екзистенційна психологія як філософський праксис. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 3. Т. 1. С. 104-110.

Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальний екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. *Збірник наукових праць : психологія. Івано-Франківськ*, 2019. Вип. 25. С.135-142.

40. Психологічні особливості переживання життєвої кризи у ранньому юнацькому віці.

Література:

Варбан Є.О. Стратегії подолання життєвих криз в юнацькому віці : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. психол. наук. Київ, 2009.

Варій М. Й. Психологія особистості : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальний екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. *Збірник наукових праць : психологія. Івано-Франківськ*, 2019. Вип. 25. С.135-142.

Савчин М. В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. посіб. [2-ге вид., стереотип.]. Київ : Академвидав, 2009. 360 с. (Серія "Альма-матер").

Титаренко Т .М. Життєвий світ особистості : у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003. – 376 с.

41. Психологічні механізми агресивної поведінки в юнацькому віці.

Література:

Варбан Є.О. Стратегії подолання життєвих криз в юнацькому віці : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. психол. наук. Київ, 2009.

Варій М. Й. Психологія особистості : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

Савчин М. В., Василенко Л.П. Вікова психологія : навч. посіб. [2-ге вид., стереотип.]. Київ : Академвидав, 2009. 360 с. (Серія "Альма-матер").

Т.С. Яценко. Глубинная психология. Агрессия: психодинамическая теория и феноменология: монография / [Т.С. Яценко, А.В. Глузман, А.Э. Мелоян, Л.Г. Туз] ; под ред. Т.С. Яценко. Київ : ВИЩА ШКОЛА – ХХІ, 2010. 271 с.

42. Психолого-педагогічні засоби розвитку моральної самосвідомості у підлітків.

Література:

Булах І.С., Алексєєва Ю.А. Розвиток моральної самосвідомості особистості підлітка: навч.-метод. посібн. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. 72 с.

Зимянський А. Про організацію констатувального експерименту дослідження моральної самосвідомості підлітків. *Віра і розум : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф.* (Львів, 3 груд. 2010 р.). – Львів : Тріада плюс, 2010. С. 69 – 70.

Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / А. Гольдштейн, В. Хомик ; [пер. з англ. В. Хомика]. Київ : Либідь, 2003. 520 с.

Кузикова С.Б. Психологічна програма корекції та розвитку особистості у підлітковому віці. навч.-метод. посібн. Суми : Редакційно-видавничий відділ СДПІ, 1998. 80 с.

42. Особливості становлення моральної самооцінки у дітей молодшого шкільного віку.

Література:

Боришевський М.Й. Виховання самоконтролю в поведінці учнів початкових класів / М.Й.Боришевський. – К. : Радянська школа, 1980. 144 с.

Молодший шкільний вік: адаптаційні, навчальні, поведінкові труднощі. *Основи практичної психології* / [О.Осадько, В.Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелева та ін.]. Київ : Либідь, 1999. С. 423-431.

Овчарова Р.В. Технології практичного психолога образования / Р.В. Овчарова – М. : ТЦ “Сфера”, 2000. – 448 с.

Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки: [монографія]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2008. 280 с.

Савчин М.В. Духовний потенціал людини: [монографія]. [Вид.2-ге, пер.,доп.]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 508 с.

43. Психологічні умови становлення моральних форм поведінки у дошкільників.

Література:

Бех І.Д. Виховання особистості: навчально-методичний посібник. Київ : Либідь, 2003. 149-160 с.

Матвієнко О.В. Основи виховання моралі у молодших школярів. Київ : Стилос, 1999. 232 с.

Москалець В.П. Психологія релігії: посібник. Київ : Академвидав, 2004. 240 с.

Підготовка майбутнього вчителя до морального виховання учнів / авт.кол. : В.К.Демиденко. Київ : ІЗМН, 1996. 204 с.

44. Депривація як чинник розвитку віктимності у дітей-сиріт.

Література:

Алексеева М.І. Сімейна взаємодія та вплив на формування особистості : тези Міжнар. наук.-практ. конф. [“Демографічна ситуація в карпатському регіоні: реальність, проблеми, прогнози на ХХІ століття”]. Чернівці-Київ, 1996. С. 480-482.

Гошовський Я.О. Становлення образу “я” у підлітків школи-інтернату: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Я.О. Гошовський. Київ, 1995. 24 с.

Гура Е.І. Психічні та поведінкові розлади у дітей підліткового віку, позбавлених батьківського піклування (клініка, діагностика, реабілітація): дис. на здобуття наук. ступеня канд. медичних наук: спец. 14.01.16 «Психіатрія». Дніпропетровськ., 2007. 179 с.

Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2001. 20 с.

Просандєєва Л.Є. Подолання депривації підлітків у процесі культурно-дозвілєвої діяльності: автореф.дис... на здобуття наук. ступеня канд.пед наук : 13.00.07. Київ, 2001. 20 с.

Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: колективна монографія / О.Є. Блинова, С.І. Бабатіна, Т.М. Дудка, А.М. Одінцева та ін. / відпов. ред. Блинова О.Є. – Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2018. 428 с.

Кацєро А.О. Особливості образу Я у бездоглядних підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології». Київ, 2005. 19 с.

45. Психолого-педагогічні засоби запобігання проявів лихослів'я в сім'ї (в школі).

Завдання: провести психолого-педагогічний аналіз феномену лихослів'я; вивчити особливості лихослівного слововживання у системах «дитина-дорослий» та «батьки-діти» («учень-учень», «учень-дорослий»); розкрити систему профілактично-корекційних заходів щодо вирішення проблеми лихослів'я в сім'ї (в школі).

Література:

Василишина Т.В. Емпатійні здібності вчителів. Психологічний аспект. *Практична психологія і соціальна робота*. 1999. № 5. С. 18-19.

Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девід В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 288 с

Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2001. 20 с.

Посвістак, О. А. Становлення психології сім'ї як галузі наукових знань у ХІХ—ХХ століттях : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра психол. наук : спец. 19.00.01 — заг. психол., іст. психол. ; КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2018. 34 с

Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину. Київ, 1975. С.140.

Широкорадюк Л. Лихослів'я у шкільному середовищі : профілактика і корекція. Київ : Шк. Світ, 2009. 128 с.

46. Психологічна корекція агресивної поведінки в молодшому шкільному віці засобами арт-терапії.

Завдання: висвітлити теоретико-методологічні засади психології агресії та корекції агресивної поведінки в молодшому шкільному віці; визначити діагностичний інструментарій дослідження агресивної поведінки дітей молодшого шкільного віку; вивчити специфіку психокорекційного впливу методів арт-терапії на особистість в молодшому шкільному віці; розробити програму, спрямовану на корекцію агресивної поведінки у молодшому шкільному віці засобами арт-терапії.

47. Психологічні засоби розвитку креативності майбутніх психологів.

Завдання: здійснити теоретичний аналіз проблеми засобів розвитку креативності особистості психолога; дослідити особливості прояву креативності в майбутніх психологів; визначити комплекс психологічних методів і прийомів розвитку креативності особистості студентів-психологів в умовах фахової підготовки вишу; обґрунтувати методичні рекомендації з впровадження комплексу психологічних засобів розвитку креативності майбутніх психологів.

48. Чинники адаптації дітей з обмеженими можливостями до умов загальноосвітньої школи.

Завдання: здійснити теоретико-психологічний аналіз сучасного стану вивчення проблеми адаптації дітей з обмеженими можливостями у науковій літературі; емпірично дослідити закономірності адаптації дітей з обмеженими можливостями до умов загальноосвітньої школи; розробити

рекомендації щодо інклюзивної освіти та адаптації дітей з обмеженими можливостями до умов шкільного навчання.

49. Комунікативний потенціал особистості як чинник психологічної готовності до професійної діяльності.

Завдання: здійснити теоретико-психологічний аналіз сучасного стану вивчення проблеми розвитку комунікативного потенціалу особистості; дослідження сформованості комунікативної компетентності майбутніх психологів; визначити комплекс психологічних методів і прийомів розвитку комунікативного потенціалу особистості.

50. Психологічні засоби оптимізації педагогічного спілкування у виші.

Завдання: здійснити теоретичний аналіз феномену педагогічного спілкування у виші;; провести діагностику стану педагогічного спілкування у виші; вивчити психотехнічні можливості терапії як засобу оптимізації педагогічного спілкування у виші; обґрунтувати використання методичних засобів трансатного аналізу з метою оптимізації педагогічного спілкування у виші.

51. Психологічні засоби розвитку професійної рефлексії майбутніх психологів.

Завдання: проаналізувати стан дослідження проблеми професійної рефлексії психологів у науковій літературі; дослідити психологічні особливості розвитку професійної рефлексії майбутнього психолога (когнітивний, афективний та поведінковий виміри); визначити комплекс психологічних методів і прийомів розвитку професійної рефлексії майбутніх психологів.

Література:

Шахвердова, А. П. Психологічний супровід соціальної адаптації студентів-першокурсників до умов навчання у вищому навчальному закладі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 — пед. та вік. психол.; Держ. закл. "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". Одеса, 2018. 20 с.

52. Комунікативні чинники емоційного вигорання підлітків в умовах сім'ї.

Література:

Щербан Т., Брецько І. Особливості, що зумовлюють емоційне вигорання підлітків у процесі спілкування з дорослими. *Science and Education*, 2018, Issue 1. С. 131-136.

Брецько І.І. Депривація сімейного спілкування як основний негативний чинник психоемоційного вигорання підлітків. *Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* / за ред. С.Д. Максименка. Т. XIII, част. 2. К., 2011. С. 24-32.

Ващенко І. В., Кондрацька Л.В. Чинники, що зумовлюють емоційне вигорання підлітків. *Збірник наук. праць НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія №12. Психологічні науки*. Київ : НПУ, 2006. Вип. 15 (39). С.119-124.

- Гошовський Я. Ресоціалізація депривованої особистості : [монографія]. Дрогобич : Коло, 2008. 480 с.
- Гошовський Я. Феномен емоційного вигорання особистості у контексті депривованої психогенези. *Психологічні перспективи*. 2016. Вип. 28. С. 67–80 7.
- Зайчикова Т. В. Діагностика та профілактика синдрому «професійного «вигорання» у вчителів : [метод. реком.]. Київ, 2003. 24 с.
- Лялюк Г. М. Особливості формування ціннісних орієнтацій депривованих підлітків. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна*. 2012. Вип. 2(2). С. 206-212. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2012_2\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2012_2(2)_25).
- Немеш В. І. Емоційна трансформація підліткового віку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2021. С. 93-95.
- Посвістак, О. А. Становлення психології сім'ї як галузі наукових знань у ХІХ—ХХ століттях : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра психол. наук : спец. 19.00.01 — заг. психол., іст. психол.; КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2018. – 34 с
- Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості: колективна монографія / О.Є. Блинова, С.І. Бабатіна, Т.М. Дудка, А.М. Одінцева та ін. / відпов. ред. Блинова О.Є. – Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2018. 428 с
- Щербан Т.Д. Психологічні особливості формування життєстійкості у підлітків з неповних сімей. *Проблеми сучасної психології*. Кам'янець-Подільський, 2016. Т.32. С.586-600.
- Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2001. 20 с.

53. Психологічні бар'єри в розвитку конструктивних міжособистісних стосунків сучасних підлітків.

Література:

- Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девід В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 288 с
- Кириченко Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2001. 20 с.
- Павелків Р.В. Криза підліткового віку та підходи до її аналізу. Вікова психологія. URL: <https://westudents.com.ua/>.
- Періг І.М., Дроздюк В.Д. Емоційна саморегуляція у підлітковому віці. *Актуальні задачі сучасних технологій: матеріали VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів*. Тернопіль. С. 212–213.
- Товпій Ж.І. Формування системи міжособистісних взаємин у підлітків. *Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. Костюка АПН України*. Київ, 2009. Т. IV. Ч. 4. С. 73–76.
- Ding R. Communicating Emotional Distress Experienced By Adolescents Between Adolescents and Their Mothers: Patterns and Links with Adolescents' Emotional Distress. *Journal of Affective Disorders*. 2021.

54. Дитячо-батьківські взаємини як детермінанта психічного розвитку дитини.

Завдання: аналіз впливу батьківської поведінки на поведінку і формування особистості дитини. Проаналізувати такі категорії, як батьківська позиція, батьківське ставлення, стиль сімейного виховання, характер взаємодії дитина-дорослий. Визначити параметри дитячо-батьківських взаємин. Дослідити емоційне ставлення батьків до дитини.

Література:

Акименко Ю.Ф. Психологічна корекція ставлення батьків до дітей молодшого шкільного віку : автореф. дис...канд. психол. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ., 2003. 20 с.

Булгакова О.Ю., Азаркіна О.В. Теоретичні основи вивчення дитячо-батьківських стосунків у психологічних дослідженнях. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. Том 31 (70) № 3 2020. С. 100-103.

Яблонська Т.М. Дитячо-батьківські взаємини як чинник розвитку ідентичності дитини. *Актуальні проблеми психології*. Київ, 2018. С. 589-598.

55. Психологічний вплив війни на навчальну діяльність учнів